

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/24/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3213203979
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3213203979.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudkýň JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Aleny Záhumenskej v právnej veci navrhovateľa D., zastúpený U. proti odporcovi V., o zaplatenie 254,54 Eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Bánovce nad Bebravou zo dňa 10. októbra 2013, č.k. 4C/108/2013-35, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd svojím rozsudkom zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa proti odporcovi domáhal zaplatenia sumy 254,54 Eur s príslušenstvom, ktorá suma pozostávala z 207,77 Eur úveru, úroku za poskytnutie úveru vo výške 31,56 Eur, poplatku z omeškania vo výške 6,17 Eur a poistenia vo výške 9,04 Eur a mala vyplývať zo zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXX, uzavretej medzi účastníkmi dňa 09.02.2009. Z vykonaného dokazovania okresný súd mal za nepochybné, že účastníci uzatvorili zmluvu, ktorá je tzv. formulárovou alebo aj typovou zmluvou, súčasťou zmluvy je ustanovenie, podľa ktorého sa jej účastníci dohodli, že navrhovateľ poskytuje odporcovi revolvingový úver s úverovým limitom vo výške 700 Eur. Navrhovateľ odporcovi poskytol úver v tejto výške prevodom finančných prostriedkov na účet odporcu uvedený v zmluve. Zo strany navrhovateľa došlo listom zo dňa 30.11.2012 k odstúpeniu od zmluvy. Keďže ide o spotrebiteľskú zmluvu, popri ustanoveniach Obchodného zákonníka, upravujúcich daný zmluvný typ, sa na ňu v súlade s ustanovením § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka aplikujú ustanovenia Občianskeho zákonníka. Odchýliť sa od ustanovení Občianskeho zákonníka (okrem iného aj aplikáciou všeobecných ustanovení Obchodného zákonníka o obchodných záväzkových vzťahoch) je možné len v prípade, ak by to bolo v prospech spotrebiteľa. Ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, upravujúce špecificky spotrebiteľské zmluvy, má postavenie lex specialis vo vzťahu k všeobecnému ustanoveniu § 261 ods. 3 Obchodného zákonníka. To platí aj pre uplatnenie ustanovení o odstúpení od zmluvy, a preto je potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré sú v danom prípade priaznivejšie pre spotrebiteľa než ustanovenia Obchodného zákonníka. Podľa § 457 Občianskeho zákonníka, ak je zmluva neplatná, alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal. Pokiaľ ide o odlišný režim dohodnutý účastníkmi zmluvy, v obchodných podmienkach, podľa obchodných podmienok (bod 8.4), že účinnosťou odstúpenia od zmluvy nesplatený úver klienta, taktiež i všetky ďalšie peňažné záväzky zo zmluvy o úvere, sa stávajú splatnými a klient je povinný ich bezodkladne uhradiť veriteľovi v plnej výške, tento je pre spotrebiteľa - odporcu nepriaznivejší a zaväzoval by ho nad rámec povinností vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka, čo je v rozpore s § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Stav, že by veriteľ (dodávateľ) mal v spotrebiteľskom vzťahu nárok na celé plnenie v zmysle zmluvy vrátane všetkých sankcií bez ohľadu na spôsob ukončenia zmluvy, je

neakceptovateľný a týmto spôsobom by došlo k popretiu právnych dôsledkov a významu rôznych spôsobov (inštitútov) ukončenia platnosti zmluvy (napr. odstúpenia, výpovede, vyhlásenia predčasnej splatnosti, dohody, prípadne iných). Okresný súd posúdil vec tak, že odstúpením od zmluvy o úvere zo strany navrhovateľa, keďže išlo o spotrebiteľskú zmluvu, bola zmluva zrušená od začiatku v súlade s § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Odstúpenie od zmluvy má okrem zrušenia samotnej zmluvy ex tunc aj ten dôsledok, že nie je možné uplatňovať vo vzťahu medzi navrhovateľom a odporcom ani všeobecné obchodné podmienky, ktoré tvorili súčasť zmluvy. Navrhovateľ od zmluvy odstúpil, a keďže zmluva sa zrušila, odporca bol navrhovateľovi povinný vrátiť poskytnuté plnenie vo výške 700 Eur z titulu povinnosti vydať bezdôvodné obohatenie. Z tvrdenia navrhovateľa a z listinných dôkazov - výpis z úverového účtu odporcu bolo preukázané, že odporca navrhovateľovi uhradil celkom sumu 1.151,72 Eur. V konaní bolo teda preukázané, že odporca vrátil navrhovateľovi poskytnuté plnenie v celom rozsahu, a preto súd návrh zamietol. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 2 písm. b), § 3 ods. 1, ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z., § 48 ods. 1, ods. 2, § 451 ods. 1, ods. 2, § 457, § 52 ods. 1, § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1, § 151 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie navrhovateľ a domáhal sa, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uplatnil odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. a dôvodil, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXX, uzatvorená medzi účastníkmi konania, bola uzatvorená v súlade s ustanoveniami zákona č. 258/2001 Z. z. a ustanoveniami Obchodného zákonníka. Poukázal na znenie ust. § 2 písm. b), písm. c) zákona č. 258/2001 Z. z., ustanovenie § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka, § 273 Obchodného zákonníka. Zdôraznil, že odporca podpisom zmluvy o úvere potvrdil, že sa so zmluvou o úvere oboznámil, súhlasí s ňou a uzatvára ju v súlade so slobodnou a vážnou vôľou, svojím podpisom vzal na vedomie všeobecné a obchodné podmienky vytlačené na rubovej strane tlačiva zmluvy a prílohy 1 - 5, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere s tým, že ich považuje za dostatočne zrozumiteľné a určité a prejavuje súhlas byť nimi viazaný. Ďalej uviedol, že súd prvého stupňa na danú vec aplikoval nesprávne Občiansky zákonník, nakoľko z článku 1.3.1 VOP vyplýva, že zmluva o úvere je zmluvou o revolvingovom spotrebiteľskom úvere, uzatvorenou medzi veriteľom a klientom v súlade s ustanoveniami zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch z jej neskorších predpisov a Obchodného zákonníka. Vyslovil názor, že na právny vzťah účastníkov možno aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka iba v tej časti, ktorá sa týka úpravy spotrebiteľských zmlúv, inak sa však zmluva o úvere posudzuje ako obchodný záväzkový vzťah. Úprava odstúpenia od zmluvy je v Obchodnom zákonníku komplexnou, a preto sa ustanovenia Občianskeho zákonníka nepoužijú. Obchodný zákonník nehovorí o zrušení zmluvy, ale o zániku zmluvy, čo je obsahovo totožné, rozdielne je však stanovený moment zániku (zrušenia) zmluvy, pretože zmluva zaniká, keď odstúpenie od zmluvy je doručené druhej zmluvnej strane (ex nunc). Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30.09.2009, sp. zn. 1MObdv V 2/2007. Mal za to, že zákonodarca nemal v úmysle určiť jednostrannú kogentnosť Občianskeho zákonníka en bloc (teda aj pri odstúpení od zmluvy a účinkov s tým spojených), ale len jednostrannú kogentnosť úpravy spotrebiteľských zmlúv (§ 52 až § 54 Občianskeho zákonníka, prípadne ustanovenie o spotrebiteľskej kúpnej zmluve, § 612 až § 622 Občianskeho zákonníka). Uvedené odôvodňoval i poukazom na ust. § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka.

Odporca sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

Krajský súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p. v rozsahu podaného odvolania a jeho dôvodov, bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné ako vecne správny potvrdiť.

Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce námietky, ktoré boli v odvolaní navrhovateľom vznesené a v plnom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvého stupňa. Odvolacie námietky navrhovateľa vo veci samej sú totožné s námietkami, ktoré uplatnil pred súdom prvého stupňa. Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa v danej veci vykonal dostatočné dokazovanie, vyhodnotil každý dôkaz jednotlivo a všetky vo vzájomnej súvislosti, správne zistil skutkový stav danej veci, na vec aplikoval správne právne predpisy, ktoré i správne vyložil. Námietky navrhovateľa, uvedené v podanom odvolaní, nemohli v danej veci privodiť zmenu napadnutého rozsudku. Ani v odvolacom konaní neboli preukázané také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné

rozhodnutie vo veci. Z tohto dôvodu si odvolací súd osvojil dôvody napadnutého rozsudku a v podrobnostiach na ne v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. odkazuje.

Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvého stupňa odvolací súd dodáva nasledovné:

Odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa možno v zmysle ust. § 205 ods. 2 O.s.p. odôvodniť len okolnosťami uvedenými v citovanom zákonom ustanovení pod písm. a) až f). V danej veci navrhovateľ uplatnil odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. (rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci).

Odvolací dôvod, uplatnený navrhovateľom, podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. spočíva v mylnej aplikácii (výkladu) právnej normy na zistený skutkový stav alebo použitie právnej normy, ktorú na zistený skutkový stav vôbec nemožno aplikovať, ako aj posúdenie predbežných otázok a otázok žalovateľnosti nároku a dodržiavanie procesných predpisov, upravujúcich otázky, ktoré majú vplyv na správnosť rozhodnutia vo veci samej.

Nesprávne právne posúdenie veci videl navrhovateľ v tom, že súd prvého stupňa na danú vec aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka ohľadne odstúpenia od zmluvy namiesto ustanovení Obchodného zákonníka.

Súd prvého stupňa v danej veci aplikoval ust. § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka na právny úkon navrhovateľa - odstúpenie od zmluvy s tým, že momentom odstúpenia od zmluvy bola zmluva zrušená od začiatku (ex tunc) a účastníkom vznikajú práva a povinnosti zo zrušenej zmluvy (bez dôvodné obohatenie, náhrada škody). Odporca je preto povinný navrhovateľovi vrátiť to, čo na základe zmluvy o revolvingovom úvere od navrhovateľa dostal.

Odvolací súd je toho názoru, že ustanovenia každej spotrebiteľskej zmluvy, ktoré na rozdiel od ustanovení Občianskeho zákonníka zaväzujú spotrebiteľa nad rámec povinností, vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka, vždy evidentne zhoršujú jeho postavenie. Akékoľvek rozšírenie záväzku o spotrebiteľa, vrátane platenia zmluvnej pokuty a úrokov aj po zrušení zmluvy s účinkami ex tunc, postavenie spotrebiteľa zhoršujú. Dôsledky odstúpenia od zmluvy podľa zmluvy dohodnutej medzi účastníkmi konania v danom prípade sú nevýhodnejšie ako dôsledky odstúpenia podľa úpravy v Občianskom zákonníku. Spotrebiteľia môžu právom očakávať, že zmluvné podmienky, koncipované v rámci štandardnej typovej zmluvy, ich nezaväzujú, pokiaľ sú vo svojich dôsledkoch nevýhodnejšie oproti právnej úprave podľa Občianskeho zákonníka (princíp právnej istoty, dôvery v objektívne právo). Je potrebné pritom prihliadať aj na okolnosť, že je to práve dodávateľ - navrhovateľ, ktorý naformuloval zmluvu a dobrovoľne sa rozhodol využiť ustanovenia zmluvy o odstúpení, aj keď existujú iné inštitúty súkromného práva, ktoré zmluvu komplexne nerušia s účinkami od momentu jej uzavretia (napríklad výpoveď, strata výhody splátok). Ustanovenie zmluvy o úvere, podľa ktorého má spotrebiteľ plniť zmluvné povinnosti aj napriek odstúpeniu od zmluvy, je upravené pre odporcu výhodnejšie práve v § 48 Občianskeho zákonníka.

Súd prvého stupňa vec správne právne posúdil, keď dospel k záveru, že v dôsledku odstúpenia od zmluvy zo strany navrhovateľa došlo k zrušeniu zmluvy o revolvingovom úvere od začiatku. V súvislosti s posudzovaním úveru ako absolútneho obchodu je potrebné prihliadnuť na to, že prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva, vrátane ustanovení § 52 - § 54 Občianskeho zákonníka. O tom, že v danom prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu, neboli žiadne pochybnosti a v konečnom dôsledku tomu zodpovedá aj definícia spotrebiteľskej zmluvy, za ktorú sa považuje každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ak ju uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Na posudzovanie platnosti právneho úkonu, vrátane odstúpenia od spotrebiteľskej zmluvy, a teda typickej občianskoprávnej veci nemôže dopadať právna úprava regulujúca vzťahy zásadne medzi obchodníkmi, ak Občiansky zákonník takúto úpravu má a je pre nepodnikateľov výhodnejšia (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5 MCdo 20/2009). Presadzovanie obchodnoprávnej úpravy odstúpenia od zmluvy aj s poukazom na ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch je neakceptovateľné, keď tieto ustanovenia odkazujú v súvislosti s odstúpením od zmluvy na § 48 Občianskeho zákonníka, čo je evidentné z odkazovej poznámky pod čiarou.

Záver súdu prvého stupňa, podľa ktorého na odstúpenie od zmluvy o revolvingovom úvere dopadá právna úprava občianskeho práva a nie obchodného práva, je správny. S prihliadnutím k tomu, že

odporca uhradil celkom navrhovateľovi sumu 1.151,72 Eur, t. j. viac ako si v skutočnosti od navrhovateľa požičal (700 Eur), postupoval súd prvého stupňa správne, keď návrh navrhovateľa v celom rozsahu ako neodôvodnený zamietol.

Z týchto dôvodov krajský súd rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, ods. 2 O.s.p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 a § 151 O.s.p. tak, že úspešnému odporcovi v odvolacom konaní náhrada trov odvolacieho konania priznaná nebola, nakoľko si žiadne trovy odvolacieho konania neuplatnil.

Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.